Ч. 142 (13.381). Львів, неділя 4. червня 1933. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло". Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

† Ілля Кокорудз.

емер. директор академічної гімназії, голова „Рідної Школи", дійсний член Наукового Т-ва ім. Шевченка, голова Союзу Українських Власників Реальностей і т. д. помер у пятницю 2. ц. м. в год. 3. рано у 77. році життя.

Знову одна могила. Відійшов від нас знову громадянин, що все своє життя віддав щоденній, муравлиній, невдячній праці для загалу. Пок. Ілля Кокорудз не належав до тих, що своєю вдачею висуваються у перші ряди діячів і відчувають потребу проводити; він був типом зразкового, тихого, вельми товариського громадянина, що зі ступня на ступінь переходить на ріжні становища і на них виконує яко мога совісно принята на себе обовязки.

Саме ті прикмети рішили про те, що Покійний після двацятикількалітньої вчительської служби у гімназіях стає директором гімназії. На становищі директора І-ої академічної гімназії у Львові залишається він 15 літ і був би на цьому досі, якби не закон, що приневолив його після вислужених літ служби піти на пенсію. Одначе мав він ще за багато енергії та охоти до праці, щоби піти на заслужений відпочинок. У тому самому році (1927), коли йде на пенсію, його вибирають головою „Рідної Школи", щоби використати його досвід педагога та бажання бути корисним, активним громадянином. І справді на становищі голови „Р. Ш." проявляв пок. Ілля Кокорудз неабияку енергію, працюючи щоденно по кілька годин у її бюрах та полагоджуючи масу справ. Взагалі як голова „Рідної Школи" був просто ідеальний і тому ця установа потерпіла з його смертю справді велику втрату.

*

Ілля Кокорудз уродився в 1857 р. в Яворові у міщанській сімї. Академічну гімназію й університет скінчив у Львові. Був потім гімназійним учителем у Бродах, Станиславові та у Львові, а від 1911 до 1927 р. директором академічної гімназії у Львові.

За наукові праці став у 1899 р. дійсним членом Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові. Там був довший час заступником голови фільольогічної секції, а опісля головою комісії для клясичної фільольогії.

Письменницьку діяльність розпочав студією над „Посланієм" Шевченка в „Зорі" з 1885 р. З інших, біля 40 наукових і літературних його праць, чи то виданих окремо, чи то поміщених у ріжних журналах і часописах, важніші этсі: „Маркіян Шашкевич і народні пісні" („Зоря", 1887), „О мітольогії словянській" („Зоря", 1888), „Думки Шевченка. Їх генеза і мотиви" (у фейлетонах „Діла", 1892), „Prawidła pisowni ruskiej ze słownikiem" (Lwów, 1904), „Професор Д-р Омелян Огоновський. Єго житє і твори" (IV. том Записок Наукового Товариства ім. Шевченка), „Враження з подорожі на Україну і Крим в 1901 р.", „Перший археольогічний конгрес в Атенах" (1905), „Спомини з Атен" (1906), „Старинна штука у ватиканськім музею в Римі" (1907), „По якому вчити би граматики руської мови в гімназіях" (1910). — Окрім цього написав чимало оцінок шкільних підручників до науки української, латинської і грецької мови.

Тут варто ще пригадати, що за учеництких і студентських часів був Кокорудз одним з близьких товаришів Івана Франка і співробітничав у редагованих ним видавництвах. Для характеристики Покійного згадаємо ще і про те, що не був він чужий нашому органові, а в перших повоєнних роках (1921—23) телефонував нераз до Редакції „Діла" в ріжних складних справах і приходив потім радитися, як йому як директорови школи поступити.

Від 1927 р. віддався всеціло „Рідній Школі", обнявши її провід. У часах найбільшої фінансової скрути та найтяжчих ударів не випускав керми з рук, не тікав від відповідальности, як то нераз роблять люди вузьких горизонтів і малої віри, йдучи по лінії найменшого опору, — але високо держав рідношкільний прапор і при кожній нагоді жертвував гроші на „Рідну Школу", а в Дорі дав у своїй віллі приміщення для тамошньої приватної народньої школи „Рідної Школи". Тому став членом-добродієм „Рідної Школи".

Велика віра в оконечну перемогу додавала йому сили й витревалости видержати на цій найважнішій позиції аж до своєї смерти. Ще тиждень тому останками сил приволікся на засідання Головної Управи „Р. Ш.", де забирав до ріжних справ голос, виявляючи, як завсіди, велике зрівноваження і вирозумілість, а одночасно повне зрозуміння для вимог хвилі і відповідальність за долю Т-ва. Умер з почуттям добре сповненого обовязку на тій тяжкій, але почесній позиції, на якій поставила його воля громадянства. В. Й. П.!

*

Похорони пок. Іллі Кокорудза відбудуться в понеділок 5. ц. м. в год. 2. пополудні з дому жалоби при вул. Листопада ч. 40.

Зелені Свята — дні українських інвалідів і стрілецьких могил.

І знову по принятому звичаю з нагоди Зелених Свят звертаємося до українського громадянства. У днях розцвілого життя у природі згадайте про тих, яким життя зломила воєнна хуртовина й одних зложила у могилах, розсіяних по всіх землях України, а других наділила досмертним терпінням каліцтва та фізичним упослідженням.

І одні і другі, і стрілецькі могили і стрільці інваліди, є свідками й творцями непроминаючої-незабутньої історичної події, яка мусить лишитися тривалим дороговказом до найвищої мети народу.

Не сміємо нехтувати й пускати в забуття стрілецьку славу! На тривале упорядкування могил на цвинтарях у Львові, на Маківці, на Лисоні, в Посухові, в Семиківцях і ін. мусять найтися фонди. На скромне забезпечення інвалідів Українського Війська, на лікування ран, на найконечніші протези для інвалідів мусять жертвувати всі, бо тільки завдяки загальній жертвенности вспіємо виконати обовязок народньої відплати супроти українських інвалідів. Понад 11.000 золотих потребує УКТОДІ місячно на українських інвалідів. Ні один наш інвалід не дістає державної ренти!

У днях Зелених Свят задокументуйте жертвенністю на охорону стрілецьких могил та українських інвалідів, що велика ідея, за котру боролося стрілецтво, всім нам дорога і спільна!

Посилайте жертви почтовими складанками УКТОДІ, розісланими з українською пресою, або на адресу: УКТОДІ, Львів, св. Софії ч. 25.

За Т-во Охорони Воєнних Могил у Львові:

Д-р П. Кривуцький, голова. **Ол. Карпінський,** секретар.

За Українське Т-во Допомоги Інвалідам у Львові:

Д-р І. Ґижа, голова. **Д-р Я. Олексишин,** секретар.

Свято Поляглих.

ЗБІРКА НА УПОРЯДКУВАННЯ ВОЄННИХ МОГИЛ.

Т-во Охорони Воєнних Могил одержало від Городського Староства *дозвіл на переведення збірки до замкнених пушок у часі Зелених Свят на цвинтарі Янівськім і Личаківськім відчас панахиди*. Т-во уставить згідно з розпорядком Староства на цвинтарях столики з опечатаними пушками і кожний жертводавець хочби й найдрібнішої квоти дістане на памятку зелено-святочну відзнаку, виконану на основі проєкту арт. маляря П. Ковжуна.

Зібрану квоту призначуємо на фонд тревалого упорядкування могил Українських Стрільців, похованих на Янівськім цвинтарі. По відмові міністерства в 1928 р. Т-во Охорони Воєнних Могил внесло в липні м. р. вдруге прохання дозволити йому тревало упорядкувати могили на Янівськім цвинтарі на основі проєкту інж. Е. Нагірного. Досі на це прохання відповідь ще не наспіла.

Ніхто з українського громадянства не повинен відмовитись раз у рік від лепти на закріплення памяти по Поляглих! *Т-во О. В. М. у Львові.*

КОМУНІКАТ НАР. ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНЦІВ М. ЛЬВОВА.

Згідно з рішенням Президії Нар. Орґанізації з дня 31. травня ц. р. повідомляємо:

Дільницеві Н. О. зорґанізують усі місцеві громадянські установи своєї дільниці, разом з ними прилучаться до своєї процесії і підуть разом з нею в обох днях Зелених Свят на оба львівські цвинтарі.

Оскільки дільниця може зложити вінок, не витрачуючи на це ніяких фондів, то можна зложити спільний вінок від усіх установ дільниці. Якщо мало би це потягнути за собою кошти, то не слід купувати вінка, але призначену на це суму зложити на Фонд Вдів і Сиріт по погиблих членах УГА.

Щодо місця, яке дана дільниця має занята в процесії, то обовязують вказівки, подані в комунікаті Т-ва Охорони Воєнних Могил і оголошені у пресі.

ПОМИНКИ НА ГОРІ КЛЮЧ.

Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил у Сколім повідомляє, що в понеділок 5. червня ц. р. відбудеться заходом громадянства Синевідсько Вижного святочна відправа по Поляглих на горі Ключ. Участь у тих поминках повинно взяти все довколичне населення.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ У ВІВСЮ.

Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил у Підгайцях подає громадянству до відома, що в понеділок 5. червня ц. р. в год. 10. ранком відбудеться на могилі УСС у Вівсю поминальне богослуження за впавших борців. До численної участи запрошує РАДА ФІЛІЇ.

ПРОЦЕСІЙНИЙ ПОХІД НА ЦВИНТАР У ПИКУЛОВИЧАХ.

Перемиська філія Т-ва Охорони Воєнних Могил пригадує, що торжественна процесія на т. зв. „пикулицький цвинтар" відходить у неділю 11. VI. ц. р., з катедральної церкви в Перемишлі точно в год. пів до третьої попол. Збірка під церквою в год. пів до третьої. В цій торжественній процесії беруть участь церковні процесії із сусідніх громад та відпоручники всіх установ Перемишля й довколичних сіл з вінками згідно з дотеперішньою щорічною традицією. — Просимо інші часописи передрукувати цю пригадку. — За Філію: *Д-р В. Загайкевич*, голова.

СВЯТО НА МАКІВЦІ.

Філія Товариства Охорони Воєнних Могил у Сколім подає оцим до відома українському громадянству, що свято на Маківці відбудеться цього року в неділю 2. липня. Це свято буде велича-

не тим, що буде відслонена і поблагословлена памяткова таблиця, на якій є виписані імена всіх поляглих героїв на Маківці.

Філія Т-ва О. В. М. у Сколім взиває громадянство Скільщини громадно вступати в члени нашої філії, що повинно бути честю кожного громадянина Скільщини.

ВИДІЛ ТОВАРИСТВА
ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ У ЛЬВОВІ,
ФІЛІЯ У СКОЛІМ.

Для безробітних у Німеччині

БЕРЛІН, 2. 6. ПАТ. Ухвалена вчора програма праці для безробітних складається з 6 частин.

1. на урухомлення великих прилюдних робіт, домів признають поодиноким управам громад безпроцентові позички на заг. суму 1 міліярда, в формі скарбових бонів. Суму цю вставляють до бюджету до 5 літ. Бони редисконтуватиме Державний Банк; 2. для підприємців, що роблять нові інвестиції, признають далекойдучі податкові пільги; 3. тим, хто дав добровільні суми на фонд праці, признають податкову амнестію; 4. для відтяження ринку праці з надмірної скількости жінок, що працюють у ріжних галузях промислу, признаватимуть податкові пільги родинам, які дають працю жінкам у домашньому господарстві; 4. новозаключувані подружжа дістануть субвенції по 1000 марок; 6-та частина містить виконуючі постанови.

—o—

Скільки заробив Морґан.

ВАШИНГТОН, 2. 6. ПАТ. Сенатська слідча комісія в справі Морґана постановила оголосити висліди слідства, одначе не подавати назвищ і висоти уділів поодиноких учасників. Правний дорадник комісії, сказав, що може доказати, що Морган заробив на фінансуванні Ютіліти Корпорейшен 25 міл. долярів. Морґанів адвокат каже, що спільники фірми заплатили від 1919. до 1929 р. 51.538.000 дол. доходового податку.

—o—

Перша середня дівоча школа в Галичині.

Промова на ювилейнім святі дівочої школи ім. Шевченка у Львові.

Перші прояви, які стрічаємо в історії приватного нашого шкільництва, почавши від 60 років минулого століття, з часів найбільшого міжнароднього антагонізму в Галичині — це змагання на полі освіти дівчат у національному дусі. Коли з усіх сторін валиться на нас струя польонізаційної системи, яка з року 1868 з утворенням Шкільної Краєвої Ради прибирає вже зовсім урядову закраску, природним явищем було, що свідоміші наші одиниці впливові польської едукації по польських „конвіктах“ світських і манастирських забажали протиставити освідомлене українське жіноцтво, щоби ратувало від винародовлення домашні огнища, виховуючи молоде покоління в патріотичному дусі.

Починаючи діло відродження від основ, від родини, розуміли провідники наші того часу, що будучі борці за долю й волю народа виховуються не деінде, а таки при родинній ватрі і не ким іншим, а таки рідною матірю, її гарячим словом, її люблячим серцем. Розуміли вони, що тоді тільки відродиться весь нарід до нового життя, коли наші жінки-матері змалечку надихають серця своїх дітей такою любовю до свого рідного, що та любов стане для них щитом-заборолом у майбутній боротьбі з супротивними ударами і не позволить їм виростати на перевертнів-зрадників. Жінка мала стати тим дорогоцінним кивотом, що зберігає найдорожчі святощі народу, а щоби вміла їх зберегти, їй у першу чергу треба було освіти-науки в рідній мові.

Найстарша дівоча українська школа у нас повстає десь ще в першій половині 19. століття в Яворові при манастирі СС. Василіянок. Зразу вели її Сестри лише для своїх інститутов і дітей з міста найпримітивнішим способом, як школу народню. Згодом перетворили її на лад краєвих виділових шкіл, відтак при цій школі заснували ще й вищі курси, завязок пізнішої учительської семинарії.

Побіч яворівських Василіянок і Василіянки в Словіті вели у себе рід пансіону, здебільша для священичих доньок і подавали їм крім науки робіт і музики ще й перші елементарні відомості. Кардинал Сембратович переносить цю школу до Львова, де при манастирі СС. Василіянок вели науку для інститутов на зразок львівських виділових шкіл, а вчили там даром доходячі з міста учительки й ґімназійні професори. Згодом школу зачинили, задержуючи тільки виховний інтернат, звідки інститутки ходили до міських шкіл.

За цими першими починами виростають поволі дівочі інститути при жіночих товариствах у Станиславові, Коломиї, Тернополі, Перемишлі. Всі вони не подавали справжньої шкільної науки, а були радше виховними лише заведеннями, проте вага їх для національного нашого розвитку незвичайно велика. Вони дають приміщення бідним талановитим ученицям, впливають в патріотичному дусі на молодь, а тим чином паралізують ворожі впливи, які приносить зі собою чужа школа, чужий пансіон, чуже окруження.

Таке саме завдання, тільки у ширшому обсягу виконував і дівочий інститут в Перемишлі. Заснований 1895 р. спершу як школа виділова перетворений опісля 1902 р. на вищий тип — ліцей, а останніми часами на гуманістичну ґімназію, стає дуже цінним осередком виховання та освіти наших дівчат в Галичині.

Все те, про що досі ми згадали, було змаганням одиниць або невеличких тільки ґруп свідомих українців і обмежувалося понайбільше на приватне інститутське виховання. Більш пляново роботу повело Українське Педаґоґічне Товариство, засноване 1881 року. Поставивши собі за перше завдання: творення українських шкіл і піддержування справ публичного й приватного виховання на основі рідної мови — У. П. Т. також перш за все звернуло увагу на виховання й навчання дівчат. У тій цілі засновує **1898 р. першу у Львові виділову школу ім. Шевченка,** щоби тут в центрі дати українським дівчатам змогу вчитися у рідній мові, виховувати поміж своїми, щоби через освідомлену українську дівчину, доньку, сестру, жінку та матір зберегти від денаціоналізації львівських наших міщан, ремісників, урядовців, зарібників.

До першої кляси вписалося в першому році 31 дівчат! Першим директором був радник Едвард Харкевич, директор академічної ґімназії.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 4. ЧЕРВНЯ 1933.

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА 3)

Олена Кульчицька.

(Думки після закінчення вистави.)

(Докінчення.)

Чому, коли це була окрема вистава одного мистця, що до того ретроспективна?

Для неознайомлених з творчістю артистки, вистава дала неповний огляд її рікносторонного таланту. Ознайомлений з цією творчістю гостро відчував відсутність цілої низки інших праць артистки. Тимчасом в другій і подекуди в третій салі була незрозуміло велика скількість незамітних дрібних нарисів, вічим не характеристичних для творчости артистки. Так само між олійні експонати попали два-три (і то більшого формату) малюнки, що не були на висоті, характеристичній для нашої артистки.

Дивно, що Асоціяція Незалежних Українських Мистців, яка занялася уладженням вистави, не подбала про те, щоб ця вистава була дійсно висловом цілого розміру пребагатого таланту артистки. Дивно також, що між вибраними творами нема ні одного з її більших композицій з релігійною тематикою, хоча між працями артистки більші композиції на релігійні теми не слабші від виставлених. При таких різких недостачах у виборі експонатів не можна опертися враженню, що АНУМ не приступила до уладження вистави творчого надбання Олени Кульчицької з такою щирістю, як це належалось артистці.

В інтересі публики комітет повинен був у ґрафічній ділянці каталоґу конечно зазначити при поодиноких експонатах чи це офорт, дереворит або інша техніка, як це звичайно водиться в такім випадку. Обєктивно беручи, творчість О. Кульчицької не дуже по лінії мистецьких напрямних, проголошуваних АНУМ-ом при кожній нагоді як виключно цінних поважнішої уваги, і зваживши недомагання цієї вистави, питаємося, чи тут важнішою цілю асоціяції не була свого роду самореклама чи там чисто тактичний мотив приєднати кращих артистів у свій бік? Важко повірити, що при щирім зацікавленню творчістю Ол. Кульчицької комітет вистави міг би був допустити до таких промахів, як вище згадані.

Але лишім це на боці і стараймося бодай почасти відповісти на питання порушені на вступі оцієї маленької статті. „Що кажуть нам твори Олени Кульчицької про духовість та душу нашу?“

Вони кажуть нам у першій мірі, що українська жінка-артистка не менше творча від артистів-мущин. Ця жінка артистка не тільки глибоко переживає життя і болючі фази національного розвою, але вміє перетворити ті переживання у високо мистецьку форму, яка має велику національну цінність.

Нема відірваного від життя мистецтва. Мистецтво тільки один із засобів вислову індивідуальної, тимсамим і національної психіки.

Мистецтво Олени Кульчицької виражає собою різку і щасливу сполуку жіночої вражливости з мужеською рішучістю. Її артистичне обличчя це обличчя жінки, яка зрозуміла конечність боротьби, конечність праці та тверезої думки. Час від часу з якогось її малюнку ллється барвиста повінь буйної радости життя, але здебільша ця здорова радість притьмарена свідомістю пригноблюючих моментів нашого збірного істнування.

Олена Кульчицька чутлива, але не сентиментальна. В її творчости виступають моральні прикмети, здебільша відсутні в нашій національній психіці, а проте незвичайно потрібні: тонка чутливість, здорова твердість (в протилежності до *мякости*, не до — ніжности...) і непохитна рішучість та послідовність у підході до деяких проблем. Ці риси її духової фізіономії, як духові риси *одного з нас*, наскрізь підбадьорюючі.

Інстинкт жінки остерігав її перед бездушним наслідуванням кожних модерних, модних і проминаючих напрямків, що не сходяться з її особистим відчуванням життя. Сама, як ясно очеркнена індивідуальність, вона не потрібувала наслідувати інших. З технічного боку творчість Кульчицької стоїть на висоті добре вишколених европейських мистців. З формального погляду артистка бере за вихідну точку матеріяльну дійсність, а не інтроспекцію і абстрактні поняття.

Деякі недотягнення або малі промахи малярські не зменшують мистецької краси її творів, так само, як подібні промахи не в силі поважно зашкодити творчости Петра Холодного або різьбам чарівного ренесансового мистця Міно да Фієзоле.

При кінці слід ще згадати про виставлені проекти різьби та про килими. До різьби — за її власними словами — артистка приступила радше для відпочинку, для розваги, щоби пальці мали артистичну забаву. А проте виставлені моделі показують, що вислід цієї шляхотної забави значно перевищує дилетантські проби. Деякі зпоміж тих мініятурних ґіпсових проектів мають зворушливу силу виразу, наприклад „Сироти“ (дві дитячі постаті на лавці) або гарна дитяча „Забава“. Виставлена порцеляна та емалія належать до кращих зразків прикладного мистецтва.

Килими є вислідом співпраці обох сестер, Олени і Ольги Кульчицьких. Артистка дає рисунок і добирає коліри, сестра на варстаті виконує ручну роботу. Барви виставлених килимів скрізь теплі, приємні, взори — з винятком двох прегарних, свобідних — трохи тяжкі.

Мистецька творчість Олени Кульчицької це справжня окраса нашої культури і була справжньою духовою потіхою в нашім національнім житті вже тоді, коли число наших мистців далеко не доходило до нинішнього і загальне зацікавлення мистецькими справами майже не істнувало.

Як звичайно в наших артистів — обставини, серед яких доводиться їй працювати і творити, дуже важкі. Тим більше подивляємо її дотеперішнє мистецьке надбання і шкода тільки, що вистава не дала кращого огляду її багатої творчости.

У склад першого учительського збору цієї школи входили: о. Дамян Лопатинський, Марія Білецька (доходила з Клепарова, де мала вчительську посаду), Теофіля Огоновська, Олена Кулачковська, Ольга Барвінська-Бачинська, Марія Арланівна, Осипа Паньківська, Ілярій Огоновський, Осип Роздольський. Ті перші вчительські сили, професори й учителькн місцевих шкіл, **вчили зовсім даром.** Перші потреби школи покрили жертвами товариства та поодинокі добродії: Дністер, Просвіта, Народня Торговля, Руська Бесіда, Клюб Русинок, Наукове Т-во ім. Шевченка і д-р Степан Федак, який окрім того дарував школі до її кабінетів багату збірку з природознавства. Щойно в другому році дав галицький сойм на утримання школи 1600 кор. і таку суму призначував відтак на кожну нову клясу. А кляс прибувало рік по році, зростало і число учениць, що напливали не лише зі Львова, а й з краю, з найдальших його закутків. Недостача краєвих українських видiлових дівочих шкіл приневолювала свідомих патріотів посилати свої доньки аж до Львова, тимбільше, що згодом школу У. П. Т. перетворено на повну 5-клясову за пляном міських видiлових шкіл, а в році 1903 дістає вона право прилюдности. В тому часі має вона 171 учениць, з того 60 сторонських, бо заснування інституту ім. св. Ольги в році 1899 дає змогу і менш заможним замісцевим родичам поміщувати свої дівчата під опікою своїх і в атмосфері рідних впливів.

Зростаюча фреквенція у виділовій школі і заснування при ній 1903 р. учительської семинарії, а за нею і школи вправ (1907) приневолює Українське Педагогічне Товариство оглянутися за відповідним приміщенням для своїх шкіл. У починах свого істнування містилася виділова школа при вул. Вірменській, відтак на площі Стрілецькій, а опісля зі семинарією переноситься до домівки Комітету будови театру при вул. Сикстуській. Щойно в році 1909 придбали для тих шкіл власний будинок при вул. Мохнацького ч. 12. Дім цей закупило У. П. Т. завдяки незвичайним зусиллям окремого Комітету, що стояв під протекторатом Ексцеленції Митрополита, а цілу акцію перевели з правдивим пожертвуванням радник Григорій Кузьма, секретар Семен Кульчицький і совітник о. Теодозій Лежогуб-

ський при допомозі д-ра М. Коцюби, дир. М. Мороза й архітекта Волощака. Адаптації перевів проф. І. Левинський коштом 12.000 кор. До сплати цих видатків причинилися жертвами наше громадянство, йдучи за покликом невтомного пок. Семена Кульчицького, який сам на ту ціль жертвував 4.000 кор., а також і молодь виділової школи і семинарії зібрала в часі ферій датками на лісти 1000 кор.

В новій обстановці, при добірнім учительськім складі, виділова школа розвивалася чимраз краще. Другим її директором був проф. Василь Білецький, який разом зі своєю дружиною Марією присвятив дівочій школі багато безінтересової праці. Гідним його наслідником був д-р Михайло Коцюба, основник семинарії, який шість літ (1903—1909) вів зовсім даром керму обох шкіл, повен любови й вирозуміння для дітвори й молоді. Після нього обняв дирекиуру проф. Андрій Алиськевич, а потім д-р Остап Макарушка.

Фреквенція в тому часі держиться майже незмінно в числі від 170—190. Замітне, що найбільше учениць припадає на клясу III., а найменше на IV і V. Причина цього в тому, що до III. кляси належали звичайно замісцеві учениці з V і VI кляси народніх шкіл міського типу, які знову скінчивши у нас III. або IV. клясу переходили звичайно до семинарії або до практичних занять. Замітне ще й те, що в тих часах мали ми в нашій школі дуже багато селянських дівчат і то найінтелігентніший елемент. Особливо славилися сміливістю в науці і талановитістю дівчата з Кобиловолок.

Світова війна захопила нашу школу саме у час вакацій і не дала вже їй розпочати нового шкільного року. Наша школа зі святині науки перемінилася у малий воєн. табор, у стрілецький шпиталик, в шпалюю біля й постелі для наших добровольців. А зі Січовими Стрільцями вимашерували у бій і дві наші учениці — Олена Степанів і Гандзя Дмитерко. Прийшла московська інвазія, але наша школа не потерпіла і, не вважаючи на спроби заняти її на ріжні воєнні цілі, залишалася весь час вільна. Щойно в роках 1918-19 відчула і вона наслідки війни, коли зруйнували шкільну бібліотеку, кабінети і на прегарнім портреті Батька Тараса, кисти Юліяна Панкевича, залишилися дві глибокі рани-прорізи.

Як тільки відступили москалі, вже з роком 1915-16 починає виділова дівоча школа знову правильно працювати, а її фреквенція росте постійно, досягаючи в роках 1921-2 і 1922-3 найвищого числа 334 і 345 учениць. З того в другому році самих сторонських дівчат було аж 104, хоч інституту ім. св. Ольги вже в тому часі не маємо. Розбуджена воєнною хуртовиною національна свідомість каже шукати оборони для себе в рідній школі, немов це одинокий острів-захист на розбурханому океані політичних подій.

Тільки в устрою школи наступають зміни: IV і V виділову клясу з причини зменшеної в них фреквенції треба було зачинити. Триклясова виділова школа без підставових народніх кляс не могла по закону істнувати, тимто У. П. Т. перетворює дівочу школу ім. Шевченка на повну всенародню 7-клясову і такою є вона досі. Ця переміна відбувається в перших роках на фреквенції, яка в тім часі зрештою в усіх школах меншає, але вже останні роки доводять її знову до нормальної міри (230—250).

І ще одна повоєнна переміна. Дівоча школа ім. Шевченка вимансипувалася зпід керми мущин і має нині від ряду літ управительку-жінку, найстаршу вчительку Рідної Школи, п. Олену Прокеш. А крім того адміністрацією школи займається дуже щиро Жіночий Кружок ім. Ганни Барвінок, який заснований ще перед війною, як жіноча секція при У. П. Т. — перетворився згодом у самостійний орган товариства і обняв опіку над школою ім. Шевченка. На нім спочиває тепер важке завдання матеріяльної піддержки школи, до чого члени Старшини вживають усіх засобів, жертвуючи на це свій труд і час, а часто і гріш. Хто не знає різдвяних ярмарків Жіночого Кружка ім. Ганни Барвінок, солодких базарів, збіркових лістів, льотерій, буфетів, а найпаче тих прецікавих відчитів, які завжди стягають до школи при вул. Мохнацького добірну і численну публику? Серед тих імпрез Кружка є й такі, що підбадьорують духа і не дають пригасати національним ідеалам, що їх школа защіплює у серця молоді.

Цього року минає 35 літ від заснування цієї школи. Перелистковую шкільні катальоги і споминами переношуся в минуле. Скільки імен! Скільки молодих дівчат пересунулося через нашу школу! Счислюю рік за роком: 700—800—900 і більше — тисячки! Виринають передімною обличчя тих, які визначалися в науці, або надто вже допекли своєю живою вдачею. Інші невиразно значаться у памяті, мов сірі тіні — і не чула про них уже ніколи. А може саме ті найкраще здобули життя. І де вони тепер усі? Одні вже разом зі мною працюють — інші в тихих мурах манастирських найшли ціль життя — ще інші маткують дітям — багато й таких, що їх доля загнала далеко на чужину, де може й позабули ті високі гасла, які голосили у школі — а ще інші... життя буває іноді сильніше від моралей і принципів.

Та деб ви не були, дорогі наші учениці, сьогодні іменем нашої школи шлю Вам привіт у ювилейний рік. Згадайте нас, якщо який ясний шкільний спомин залишився у Вас у душі — і вибачте, коли може школа завдала Вам прикрість і вразила болюче Вашу молоду гордість-амбіцію. Ми тут усе прикре від Вас давно вже позабули і тільки бачимо у Вас в перспективі часу нашу молоду ще тоді школу, а тепер Вас як рівнорядні з нами українські громадянки, що мають власну ціль і власний шлях життя. Сьогодні Ваші львівські товаришки приводять до нас у школу вже свої діти і Таня тої гарної Оленки з третьої лавки перескакує тепер — мені на страх — по пять сходів наpaз, а Зонина Гапка поважно, як її мама, дивиться на світ.

А завтра Ваші колишні львівські товаришки влаштовують власними силами концерт у честь ювилею рідної своєї школи. Принесуть їй у дарі своє слово, свою пісню, свою гру і свій танок — від найменших цьогорічних новобранців до найстарших передвоєнних. І в той час і Ви всі, яких не буде у святі, злучіться духом з нами, всі, до кого дійде отсе моє слово — і будьмо всі в той день як одна родина, одна велика школа по імени і по духові Батька Тараса.

Константина Малицька.

Затонув анґлійський корабель.

БЕРЛІН, 1. 6. ПАТ. На долішній Лабі біля Гамбурга зударилися два англійські кораблі „Стентор" місткости 6.000 тон і „Гілдорф Кастл" 8.000 тон. Тому, що в кадовбі „Гілдорф Кастл" повстала 10-метрова діра, він затонув. Всіх 63 пасажирів урятували. Зате затонуло багато товарів.

ІТАЛІЙСЬКІ ПІДВОДНІ ЧОВНА НА ЧОРНОМУ МОРІ.

Італійський амбасадор у Москві Аттоніко відвідав із військовим аташе Де Ферарієм місто Батум, куди приїхали два італійські підводн. човна „Дельфіно" та „Трікоко", щоби провести досвідну плавбу по Чорному Морі. Фашистівських моряків витав величаво більшовицький кружляк „Красний Кавказ". На його чердаку уладили приняття для фашистівської команди. В тій гостині взяв участь італійський амбасадор у Москві та командант чорноморської більшовицької фльоти. Італійський амбасадор був і в Тифлісі.

ДО ПАКТУ 4-х ПРИТЯГНУТЬ І СРСР?

Париські часописи повідомляють із Риму, нібито Мусоліні хоче поширити пакт 4-х на СРСР. Так більшовики дістали би доказ, що нове порозуміння великих держав не звертається проти СРСР.

Відложили розбройну конференцію.

ЖЕНЕВА, 2. 6. ПАТ. Предсідник конференції Гендерсон предложив, що сам особисто бере керму приготовних праць до будучого читання конвенції, незвязуючи контакт із делегатами задля згармонізування деяких тенденцій. Цьому спротивився американський делегат Норман Дейвіс, який сказав, що президія з 14 членів є завелика для ведення переговорів. Подібне становище заняв делегат Італії. Делегат СРСР, комісар Літвінов сказав, що є за тим, щоби всі справи відбувалися прилюдно в гол. комісії. Пригадуючи предложення поклику комітету 9-х держав, сказав, що ні 9 ні 14 делегатів не усуне труднощів.

Тому, що приняли предложення про нав'язання приготовних переговорів до II. читання, головна комісія збереться найпізніше 3. липня ц. р.

Військо в черновецькому університеті.

Із Черновець повідомляють, що влада тамошнього університету з огляду на погрози націоналістичних студентів, що не допускатимуть жидів до іспитів і іматрикуляцій — згодилася, щоби на академічний терен війшов відділ війська. Військо остане в університеті поки не настане повний спокій.

Сенат університету в Ясах релеґував студента Гаврілеску та 23 його товаришів, тому що вони домагалися, аби негайно ввести „нумерус нуллюс", а коли їх домагання не взяли під увагу, загрозили страйком. Кількадесятьох інших студентів релеґували на два семестри за це, що вони солідаризувалися з Гаврілеску.

Підкопуються до міста.

СІМЛЯ, 1. 6. ПАТ. Положення в китайськім Туркестані щораз трізніше. Повстанці облягають Джарканд і стараються дістати до міста підкопами попід міські мури. В столиці провінції Кашґарі покарали смертю 4 визначних представників китайського населення.

ВИХАЛИ З БЕРЛІНА.

БЕРЛІН, 2. 6. ПАТ. Президент Гінденбург виїхав до свого маєтку в Нойдек. Вернеться до Берліна в половині червня. На святочні ферії виїхав теж зі столиці канцлер Гітлер, віцеканцлер Папен і міністр Нойрат. Гітлер стрінеться у Мінхені з Гебельсом, що вертається з Риму.

О. д-р Нагорянський епископом для Лемківщини?

Довідуємося, що Апостольська Столиця по порозумінні з польськими урядовими чинниками іменувала о. д-ра Миколу Нагорянського, тепер у Варшаві, греко-кат. епископом для Лемківщини з осідком у Сяноці. Пропонований на те становище перемиський епископ-помічник о. Лакота відмовився рішуче (тричі) його приняти.

Після припинення залізничого руху до СРСР.

Протест СРСР.

ХАРБІН, 2. 6. ПАТ. Перервання залізничого руху на стації Сюі-Фен-Го спричинило енергійний протест більшовицького уряду в манджурської влади. СРСР закидає Манджурії знасилування умови з 1925 р. між сх.-китайською та усурійською залізницею. Манджурська влада не приняла протесту до відома та заявила, що шлях сх.-китайської залізниці буде зачинений для безпосереднього руху між Сибіром і Владивостоком, поки СРСР не віддасть 75 льокомотив і соток вагонів, що їх забрали більшовицькі службовці сх.-китайської залізниці.

Англійська преса повідомляє, що більшовицька військова влада дала протигазові маски мешканцям міста Чіти й округи, що сусідує з манджурським кордоном.

Ще раз розглядатимуть жидівську петицію.

ЖЕНЕВА, 2. 6. ПАТ. Комітет 3-х, покликаний Радою Ліги Націй для розгляду петиції Бернгайма в справі положення жидів на німецькому Гор. Шлеську ухвалив признати петицію допускальною. Рада Ліги Націй збирається у вівторок, щоби щераз розглянути справу.

„ПАКТ ЧОТИРЬОХ Є БЛЄФОМ“.

ЛЬОНДОН (ПАТ). „Дейлі Геральд“ у статті „Пакт чотирьох є тепер блефом“ пише: Комедія з пактом чотирьох треває далі. Його парафування відложили знову. Офіціяльні кола очікують того парафування нині так само, як чекали від 14 днів. Тепер навіть дійшло до того, що цілий пакт 4-х є нічим іншим, як тільки великим блефом і щоби ввести в блуд цілу публичну опінію в Европі. Нині є певною річю, що пакт чотирьох ніколи не буде підписаний. Таксамо певним є те, що той пакт ніколи не буде ратифікований всіми чотирма державами. Парафа не означає нічого. Не обовязує нікого до нічого, як тільки чотирьох панів, яких ініціяли можуть фіґурувати під тим документом. Фактично пакт той не істнує. Він буде тільки церемонією без значіння, яка має урятувати політичне обличе Мекдональда і Мусолінія.

—o—

ЕРІО ВВАЖАЄ ПАКТ 4-Х КОНЕЧНІСТЮ.

ПАРИЖ, 2. 6. ПАТ. Еріо розглядає в „Ер Нувель“ справу пакту 4-х. Наводить опінію Малої Антанти в справі пакту 4-х і стверджує, що Франція зробила все, що до неї належало. З огляду на заяву Малої Антанти з 31. травня 1933. Франція в справі ревізії трактатів не має вже більше нічого сказати. Ще лише Польща піддержує своє неґативне становище. Це треба буде взяти під увагу.

З цілости статті виходить, що Еріо поручає підписати пакт, як конечність, щоби відпружилися відносини з Італією та щоби не охолола приязнь із Анґлією.

—o—

НАРАДИ В ПАРИЖІ.

ЖЕНЕВА, 2. 6. ПАТ. Поль Бонкур відїхав до Парижа, де на внесення Нормана Дейвіса буде у вівторок нарада між Дейвісом, мін. Саймоном, прем. Даладіє і Поль Бонкуром.

—o—

АРЕШТУВАЛИ 10 КОМАНДАТІВ.

БЕРЛІН, 2. 6. ПАТ. У Кеніґсльтері (Бравншвайґ) поліція арештувала 10 комендантів Штальгельму, тому що не пристосовувалися до розпорядків краєвого міністра внутр. справ, нац. соціяліста Кляґеса.

ДАЛЯДІЄ НЕ ПОЇДЕ НА ВСЕСВІТНЮ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ПАРИЖ, 2. 6. ПАТ. „Еко де Парі“ довідується, що премієр Даладіє, якого задержують у Парижі парляментарні праці, не могтиме проводити французькій делеґації на всесвітній економічній конференції в Льондоні. Предсідником був би в заступстві Кайо, голова фінансової комісії сенату.

Облуда чи наївність?

Неминучі наслідки невідповідального почину.

„Новий Час“ у ч. з 3. ц. м. містить під наголовком „Неминучі наслідки невідповідального почину“ статейку, в якій повідомивши про труднощі, що їх робить цього року влада у справі влаштування традиційних походів на стрілецькі могили у Львові, атакує знову (котрий вже раз?) „Луги“. Читаємо там:

„Не знаємо, чи гродське староство схоче обстоювати при цьому і заборонить походи на цвинтарі. Та коли би це сталося, то тут вигідний атут владі дали нові „Луги“, які, не рахуючися зі скріпленням протилугових настроїв після їх ганебного виступу під православною церквою і не зважаючи на пересторогу перед можливими наслідками, взяли корпоративно участь у Франковому святі і тим самим довели до зневаги того повалющого свята“.

А далі:

„Рівночасно треба ствердити, що досі всякі наші публичні загально-національні манїфестації, де виступає не якась партія чи група, але український нарід, відбувалися спокійно і гідно. Ніхто зі своїх не мав причин і морального права вводити який-небудь заколот у ці загально-національні манїфестації. І щойно з появою на цих манїфестаціях нових „Лугів“, з відомим їх політичним наставленням, ми є свідками бурхливих, а то й кривавих подій на цих манїфестаціях. Єдино-національний фронт, що досі присвічував усім нашим загально-народнім манїфестаціям, починає рішко заломлюватися, а вину в цьому поносять творці нового „Лугу“. І на їхній рахунок треба вписати це жахливе „новум“.

Не знємо, що в цій статейці більше подивляти: облуду чи наївність автора? Нейже навіть мала дитина знає, як у нас приходило до ріжних заборон від часу нашої приналежности до Польщі і як орґани державної влади реаґували на всякі події й виступи в нашому національному житті. Колиж „Новий Час“ удає, що того не знає і всю вину за події на Личаківському цвинтарі і за дальші наслідки тих подій складає на нові „Луги“, поява яких на нац. манїфестаціях викликує, мовляв, бурхливі, а то й криваві події, то ми пригадаємо „Новому Часові“ одну справу з недалекого минулого, коли ще нових „Лугів“ не було. А саме „Нов. Часові“ відомо добре, як величаво святкувало львівське громадянство щорічно роковини 1. листопада на святоюрському подвірю, які маси приходили на те свято і в якому високому настрою те свято переживали. А від кількох літ роковини 1. листопада можемо святкувати з незалежних від нас причин тільки в церкві або в замкнених товариствах. Запитуємо: Чи виною цього стану теж нові „Луги“?

Але в статейці „Н. Часу“ находимо ще думку, що — мовляв — досі не стверджено, чия рука перша кинула камінням. Для оцінки цієї думки відходить одиноко те слово, що ми його вписали на першому місці нашого наголовку.

—o—

НОВИНКИ

— **ПОРЯДОК ПОХОРОНУ БЛ. П. РАДН. ІЛЛІ КОКОРУДЗА. Субота в год. 15. панахида в домі жалоби при вул. Листопада 40/II. і замкнення домовини. В понеділок в год. 13. перенесення тіла до катедри св. Юра, де по відправленню похорону, около год. 15. відпровадження на Личаківський цвинтар.**

— **ПРИЙМАЮ ЯК ДАВНІШЕ в моїм дентистичнім заведенні Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6. НАСС.** 1-5

— Комітет „Брат братові“ просить листи і гроші надсилати на адресу: Петро Шкурат, Перемишль, Ринок 14.

— **Т-во „Взаїмна Поміч Українського Вчительства“.** — Дирекція В. П. У. В. прохає всіх тих членів, що виїздять при кінці року на ферії, подати свої адреси канцелярії Т-ва задля правильної розсилки липневого випуску „Учительського Слова“. 3-3

— **На лікування жертви жалюгідних подій на Личаківському цвинтарі дня 28. V. ц. р. зложили** датки слідуючі особи: надр. Теофіль М. 5 зол.; інж. Дурбак П. 10 зол.; М. Андрусяк 2 зол.; дир. Колтунюк Ярослав 5 зол.; д-р Щурат Василь 3 зол.; Анна Кобринська 5 зол.; М. Присташ 0.25 зол. — всі у Львові; д-р Стефан Дольницький, адвокат у Сколім 2.50 зол. (замісць пренумерати на „Нов. Час“).

— **Арт. Іван Труш** приймає у своїй робітні (Обводова 12) гостей, охочих до закупу його картин у кожній порі дня в часі Зелених Свят, при чім зазначує, що для гостей закуп необовязковий. Артист радо приймає гостей.

— **Концерт на добродійну ціль.** Заснований перед кількома літами комітет допомоги вдовам і сиротам по священиках (Львів, ул. Домініканська 11, I) має на меті йти з помічю найбіднішим з найбідніших з нашій суспільности. Комітет збирає датки, влаштовує концерти, забави тощо. З призбираних фондів закупив каменицю при вул. Шептицьких 38, де примістив вже, без огляду на труднощі у звязку з законом про охорону льокаторів, 4 вдови з їх численною родиною. Доходи з імпрез роздавав по вказівкам своїх повітових комітетів. Цього року не давав комітет з відомих причин ніяких забав, одначе тому, що прохання в справі допомоги напливають невпинно, рішився влаштувати під ласкавим протекторатом Їх Ексцеленції Високопреосвященого Митрополита кир Андрея **концерт** і весь дохід розділити між дуже бідні сироти та вдови по наших священиках. Комітет має надію, що наша жертволюбива публика з огляду на ціль виповнить салю. — Концерт відбудеться 9. VI. (в пятницю) в салі Музичного Товариства, вул. Хорущини 7 при співучасти оперової співачки п-і Іванни Синенької-Іваницької (сопран), піяністки п-і Наді Біленької і оперового співака італійських та еспанських театрів п. Зенона Дольницького (баритон). Акомпаніямент обняв д-р Нестор Ніжанковський. Початок в год. 20.15 веч. Білети в ціні від 1.10 зол. до 4.40 зол. можна дістати від середи себто 7. VI. в „Доставі“ вул. Руська ч. 20 і в день концерту при касі від год. 18. веч. 2078

— **Користайте з небувалої нагоди!** Українське Протиалькогольне Товариство „Відродження“ у Львові влаштовує у червні прогульку на Свято Козацьких Могил під Берестечком. Прогульку влаштовує Головна Рада Т-ва в порозумінні зі своїми Філіями на Волині. Прогулька відбудеться: колесами, пішком або автобусами, залежно від числа зголошених та їхніх спромог. До львівської групи, що виїде колесами, долучиться волинська група наколесників з Рівного та околиць. Траса веде: Львів—Золочів—Броди—Козацькі Могили під Берестечком. Поворот цією самою дорогою. Філія Т-ва „Відродження“ в Луцьку влаштовує окрему прогульку водою. Свято Козацьких Могил відбувається кожного року в девяту пятницю по Великодні. Цього року припадає воно на 16. червня. Інформації подає кожного дня від год. 9—13-ої канцелярія Т-ва „Відродження“, Львів, Домініканська 11, I. п. або телефон.: 13-18. Зголошуватись можна найпізніше до 10. червня ц. р.

— **Ювилей сценічного артиста.** 7-го червня в кіні „Стилевім“ у салі Муз. Інституту ім. Лисенка святкуватиме ревією в трьох частинах п. з. „25 літ сміху“ свою 25-літню сценічну працю п. Антін Качоровський, довголітній режисер кра-

ківської оперетки. А. Качоровський був колись артистом українського театру, згодом перейшов до польських театрів Лелевіча та Пілярського і до краківської оперетки. Згадана ревія в 30 картинах складена з творів найкращих авторів ревіових пес і візьмуть у ній участь деякі львівські та краківські артисти. Ревія матиме дві вистави в год. 6. і 9-ій веч.

— **Малярська вистава.** В неділю 4-го ц. м. у львівськім музеї арт. промислу відкривають виставу трьох циклів А. Гротгера, що досі були розсіяні по приватних хатах і по музеях.

— **З львівського радія.** У слід за 10-літнім Севером Сапруном, що зібрав багато лаврів на академії УМХ та виступав у радіо, появився у нас новий музикальний талант 11-літній Левцьо Кавуля, уч. II. гімн. кл. у Львові, що в неділю 4. ц. м. в год. 16.25 матиме перед мікрофоном львівської радіостації цитровий речіталь під проводом свого проф. Ол. Ропицького. — Дня 7. червня в год. 10. веч. співатиме в радіо наша відома співачка п. Евгенія Ласовська.

— **Кара для послів, що не вибирали президента.** Канцелярія варшавського сойму відрахувала при виплаті соймових діет 1-го червня всім послам опозиції, що не брали участи у виборі президента, карну суму, згідно з правильником. Кожний із них дістав 48 зол. 80 сот. менше.

— **Новий костел.** У селі Антонові недалеко Тлустого приступають до будови костела. Комітет будови того костела закликає польське громалянство до жертв на ту ціль, а потребу костела в Антонові арґументує тим, що, мовляв, польське населення через відсутність костела підпадає „рущенню“.

— **Нова польська почтова марка** появилася 15. липня; вона матиме такий самий рисунок як марки по 10, 20, 25 і 60 сот., тільки буде фіолетного коліру з синявим відтинком.

— **Поїзд-блискавка.** Польське м-ство шляхів вводить від 3. червня на лінії Варшава-Ґдиня перший поїзд, що перевищить швидкістю всі дотеперішні поспішні у Польщі. Його скорість буде приблизно 90 км. на годину і їздитиме тільки в суботу та свята.

— **Бюрократичний дивогляд.** „Дзеннік Людови“ з 1. ц. м. приносить таку новинку: Повітовий виділ в Інновроцлаві прислав одному громадянинові з Ґневкова наказ заплатити комунальний додаток до земельного податку. Сума цього додатку 1 сотик. Урядове письмо каже вплатити цю суму двома сплатами 1. травня і 15. листопада. Бідний громадянин у клопоті, бо не знає як розділити сотик на дві половині. Крім цього виринає інше питання: скільки коштує таке урядове повідомлення, — папір, писанина, реєстрація в книгах, — щоби дістати одного сотика?

— **Самогубство купця.** У Львові при вул. Косцюшка ч. 4. покінчив самогубством, отроївшись світляним ґазом, власник крамниці блаватних товарів у пасажі Фелерів Беріш Шехтер. Причина: незгода з жінкою.

— **Родинна трагедія.** Львівський поліцай Карло Карпяк, батько троє дітей (Личаківська 101) постріляв тяжко свою жінку тому, що вона попрікала йому, що пропивав гроші з якоюсь чужою жінкою в ресторані, замісць справити дітям одежину. Опісля вистрілив до себе. Наслідком рани помер у шпиталі. Ранену жінку забрали до шпиталю, а діти віддали своякам.

— **Крали доляри.** У Львові арештували почтового контрольора Орловського за крадіж американських листів в одному з відділів головної почти. При арештованому найшли 40 листів із Америки. Він отвирав листи шукаючи за долярами. Признався до крадежі 12 долярів. За кілька днів Орловський мав, вислуживши свої літа, перейти на емеритуру. Тепер утратить право до емерит. пенсії. Каже, що крав із нужди. — В Яричові Катерина Лазаренко вкрала в свого господаря Рубіна Шнапера 188 долярів, 710 зол. і векслі на 200 долярів. Гроші в неї відібрали. — При вул. На Болоння Ксенька Маньків і Кат. Лесюк украли Петрові Коляді зі Сільця 20 долярів, 120 зол. і годинник. Їх арештували.

Велика крадіж килимів. До магазинів відомої фірми Хамули в Глинянах вломилися невідомі злодії та закрали ок. 100 кв. м. килимів. Шкоди є понад 3.000 зол.

— **Влом.** До бюр надлісництва в Нагуєвичах (пов. Дрогобич) дісталися вломники, розбили вогнетреваву касу та забрали звідти 50 зол. Надлісничий стріляв до вломників, та вони відстрілювалися і втекли. Під вікном залишили кроваві сліди; видно, що були ранені.

— **Фальшівники грошей.** В Бродах арештували Авр. Шірмана зі Щуровець; найшли при ньому штанци до виробу 5-золотівок, кілька фальшивих 1-золотівок і білий метаь для виробу фальсифікатів. Слідство виявило, що Шірман виробляв давніше з Дав. Земяком 1-золотівки та пускав їх в обіг. В хаті Шірмана та Земяка найшли повну збірку причандалів і котелок для відливу фальсифікатів. Шірман по фаху годинникар. Земяка також арештували.

— **Жінка перед наглим судом.** У вівторок 6. червня почнеться в окружному суді в Рівному нагла розправа проти Олени Нікітової та Йосифа Карлінського за шпіонажу в користь чужої держави. Це вперше від введення закону про наглі суди на Волині, перед таким судом стає жінка. Нікітова молода й гарна жінка відіграла у відношенні до Карлінського ролю славної Мата Гарі, вчинивши з нього для себе знаряддя. Розправа йтиме при зачинених дверях.

— **Потопельник.** З ріки Верешиці біля села Поріче-Задвіря (пов. Рудки) виловили трупа ок. 60-літнього мущини. Труп був у воді вже з тиждень. Ідентичности його не ствердили. Здогадуються, що то згинув самовбивчою смертю якийсь львовянин.

— **За вбивство.** Станислав Максим із Журавиці пов. Перемишль убив на цвинтарі свою любку Марію Перуту. За це суд присяглих засудив був його на досмертну вязницю. Оборона внесла апеляцію, та найвищий суд затвердив цю кару.

— **Сам себе обвинуватив.** У варшавській поліції зголосився власник „Староміського“ кіна Ровінський-Рудніцький та сам себе обвинуватив у шпіонажі. Окружний суд приняв як злагіднюючу обставину, що Ровінський-Рудніцький сам признався до шпіонажі та засудив його лише на 13 літ. Після того присуду Ровінський-Рудніцький признався до вбивства д-ра Лося-Беліцького. Застрілив Лося-Беліцького тому, що він забагато знав про його справки. Тепер відбувається апеляційна розправа Ровінського-Рудніцького.

— **Ріжні вістки.** З Ріо де Джанейро повідомляють про землетрус в околиці Ояпек, що знищив багато домів. — Французький парлямент приняв закон про вік обовязкової шкільної науки для дітей і підвищив його з 13 літ на 14; тимсамим щойно від 14 р. життя діти зможуть заробляти на життя. — Економічна кріза в Зл. Державах має вплив на фреквенцію студентів в університетах; як приклад можна взяти хоча би правничі виділи нюйорських університетів, де число слухачів за 3 роки зійшло з 46.000 на 39.000. — У Зальцбурґу відчиняють касино гри з рулеткою від 1. липня; за цим прикладом хоче піти теж Інсбрук, щоби легким коштом доповнити недобори міської каси. — Вдова по Енріко Карузо, славнім тенорі, має вийти замуж за американського дипльомата д-ра Гольдера. — У Будапешті хотять скасувати в усіх публичних льокалях „чаєве“, яке гості дають послужникам і замісць нього дораховувати відсоток до страв і напитків. — 31. травня папа Пій XI. скінчив 76 літ. — Московська чрезвичайка вивезла на Сибір, до Тюмена, доньку Троцького та її чоловіка.

— **Ґаз на вулицях Берліна.** 2. червня рано почули мешканці Берліна ґаз на вулицях. Говорили, що то добувається закопаний фосґен. Виявилося, що ґаз чути в околиці 50 домів. Ствердили, що то не був фосґен, а бензинові випари з каналу. На загроженім відтинку не вільно курити, а в 50 згаданих домах, не вільно світити та топити в печах.

— **Кіно з купальнею в центрі Парижа.** Неодин палкий відвідувач кіна зітхав нераз серед духоти та спеки до такого ідеалу, як кіно на свіжім воздусі, в освіжній атмсофері. Великий париський кіновий підприємець барон Медем рішив піти ще далі і поєднати кіно з великим купальним басейном. Він вибудує такий басейн разом із кіном у самій середині міста, при вул. Марбеф. Для тих парижан, що не зможуть виїхати на вакації заступить це морські та соняшні купелі.

— **Ґанді прибирає на вазі.** З Пуни прийшли вістки, що стан здоровля Ґандія вдоволяючий. Він прибирає на вазі і має добрий гумор.

— **Обід з 187 страв.** 24. травня святкували в Льондоні „день британської імперії“. З цієї нагоди льорд Мербі зорганізував обід у славнім „Юніор Карльтон Клюб“-і. Обід віддзеркалював могутність британської імперії, бо на столах були страви з 49 країн, що до цієї імперії належить. Разом було там 187 плодів із пяти частин світа, між іншим пташині ґнізда з Борнею, зелені черепахи з островів Вознесения, грушки з Сієрра Леоне, завбільшки дині, червона ікра з Канади, хвости акул зі Стрейтс Сетлментс, вина, кава, цигара з місць, де вони найкращі.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: *„НЕВПІЙМАНИЙ“*, песа на 6 яв Воллеса.

Були колись у німецьких часописах модні такі рисункові загадки: „де стрілець?“ або „де заяць?“ Треба було образок перевертати на всі боки і шукати стрільця або заяця в кущі, хмарі чи пеньку. Повісті Воллеса, що зєднали йому міліони читачів, нагадують таку ломиголовку. Його песа має всі риси його кримінальних сензацій. Едґар По підпорядковував усі подробиці своїх оповідань суворій льоґіці. Конан Дойль дозволив Шерльок-Гольмсові шукати винуватців, по вподобі його уяви, Воллес вірний син своєї доби, грає на нашій цікавости, кіновими ефектами.

Глядач увесь вечір пробує відгадати, хто між дієвими особами цієї песи може бути тим „невпійманим“, за яким так шукає поліція та детективи — і треба признати, що Воллес умів збити його з пантелику.

м. р.

—o—

З кіна.

КІНА „КОПЕРНИК“ і „МАРУСЕНЬКА“: *Д-Р МОРО — ОСТРІВ ЗАТРАЧЕНИХ ДУШ.*

Сюжет позичений з повісти Велса про вченого, що в джунґлях, на невідомім острові, збудував велитенську лябораторію, щоби робити досліди над звірятами. Цей завзятий, непохитний учень Дарвіна пробує, чи не можна би звірят переміняти відповідними операціями та приборкуванням у людей. Деякі з його експериментів наполовину вдаються. До цього додана, само собою, любовна історія.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 3. червня год. 7.30 веч. „Капітан з Кепеніку" (виступ Ст. Ярача).

Неділя, 4. червня год. 3.30 попол. „Викрадена наречена".

Неділя, 4. червня год. 7.30 веч. „Капітан з Кепеніка" (виступ Ст. Ярача).

Понеділок, 5. червня год. 3.30 попол. „Викрадена наречена".

Понеділок, 5. червня год. 7.30 веч. „Капітан з Кепеніка" (виступ Ст. Ярача).

Театр Ріжнорідностей.

Субота, 3. червня год. 7.30 веч. „Несходний".

Неділя, 4. червня год. 7.30 веч. „Несходний".

Понеділок, 5. червня год. 7.30 веч. „Несходний".

Кіна.

АДРІЯ: „Жертвенна ніч".
АПОЛЬО: „Біла одаліска" (Дон Хо е Мохіка).
АТЛЯНТИК: „Земля нічия".
КАСІНО: „Жінка з другої руки" (Жан Гарльов).
КОЛІСЕЙ: „Демон великого міста", ревія „Брідж Експрес".
КОПЕРНИК: „Д-р Моро" (на основі Велса).
МАРУСЕНЬКА: „Д-р Моро" (на основі Велса).
МІРАЖ: „Конгоріля".
МУЗА (давн. „Оаза"): „Погромники мосторів".
ПАЛЯС: „Екстаза".
ПАН: „10 проц. для мене".
ПАСАЖ: „Боротьба з наслідками проституції".
СТИЛЕВЕ: „Бейбі" (Анні Ондра), ревія: „Коли дівчатка їдуть :пати".
ХИМЕРА: „Люди в готелі".
УТІХА: „Блакитна рапсодія" та ревія: „Бомба".

Закордонне радіо.

Субота, 3. червня 1933.

Моравська Острава (263,8) 10.10 Військ. орхестра; **Братислава** (279,3) 16.00 Концерт, 18.15 Музика, 20.15 Веч. програма; **Брно** (341,7) 19.25 Весілля в словацькій пісні; **Гельсінгфорс** (368,1) 19.46 Спів; **Білгород** (429,7) 19.00 Пісні; **Рим** (441,2) 21.00 Концерт; **Лянгенберг** (472,4) 16.30 Нар. пісні в супроводі лютні, 18.50 Дзвони з Кельнського собору; **Відень** (518,1) 12.15 Капеля, 15.00 Концерт, 16.45 Хори, 20.00 Вийми й арії з опер; **Будапешт** (550,5) 17.30 Циг. музика, 20.20 Вечір оперетки; **Харків** (937,5) 9.00 Танк. і популярна музика, 15.00 Український концерт, 19.00 Концерт із Української Фільгармонії.

Неділя, 4. червня 1933.

Мор. Острава (263,8) 20.45 Спів; **Братислава** (279,3) 18.20 Легка музика; **Мілано** (331,4) 12.30 Музика, 20.30 „І Кавалієрі ді Екебу" оп. Зандонаі, **Ляйпціг** (389,6) 12.10, 14.35 Військ. орхестра, 20.00 „Пташник із Тиролю" оп. Целера; **Білгород** (429,7) 11.30, 22.00 Нар. пісні, 20.00 Арії з юг. опер, **Рим** (441,2) 20.45 Іт. оп. музика; **Відень** (518,1) 15.30 Камер. музика 19.00 Концерт, 20.10 „Вер цулетт лахт" сільська комедія Поля; **Рига** (525) 18.30 „Гофманові казки" оп. Офенбаха; **Мінхен** (532,9) 18.20 Веселі мельодії та пісоньки; **Будапешт** (550,5) 21.00 Мадярські пісні; **Харків** (937,5) 9.00, 15.00, 18.00 Концерт, 10.00 Музика для сільських дітей, 13.50 Радіокомпозиція, 16.20 Грамофон або звуковик, 19.00 Концерт із „Березіля".

Львівське радіо.

Субота, 3. червня 1933.

12.10, 16.20 Грамофон; 13.50 Шк. поранок; 15.10 Господарський комунікат; 15.35 Для дітей: „Що пригодилося в кухні короля Цвишка?"; 16.00 Промови в чужих мовах делегатів на Міжнар. зїзд спортової преси; 16.15 Технічна студія; 16.30 Орхестра; 16.40 Кор. Ядвига на тлі всесв. історії; 17.00 Авд. для хорих; 17.40 Відчит; 19.00 Фейлетон; 20.00 Концерт (музика, спів). Спортові вістки; 22.05 Шопенівський концерт; 22.40 „Краса міст"; 23.00 Концерт орхестри мандолиністів.

Неділя, 4. червня 1933.

12.15 Балачка; 12.30 Заг. зїзд спів. кол і церк. музики з Торуня. 14.00 Післяполудня й мімплоди; 14.20 Орхестра, спів (Марія Олена сопран); 14.40 Рільнича скринька; 15.05 Концерт; 16.00 Для дітей: Що чувати в світі?, „Чому Америка зветься Америка?"; **16.25 Дуети на цитрі: Ол. Ропіцький та 11-літній Лев Кавуля;** 16.45 Мистецтво доброго говорення; 17.00 Меч коп. мяча Польща-Бельгія; 18.00 Органовий концерт; 19.25 Авд.: „Евон і Адаміна", „Сон про будучину"; 20.00 Орхестра, спів (Плятівна, сопран); 21.15, 21.16 Спортові вістки; 21.25 Пісні; 22.00, 23.00 Танк. музика

—o—

БІРЖА.

ДОЛЯР.

На львівській неофіціяльній біржі долляр виказав у пятницю звишкову тенденцію. Банк Польський платив за доляра 7.42 зол. У позабанкових оборотах доляр дійшов до 7.55 зол.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Бельгія 124.3, Голяндія 351.9, Париж 35.1, Прага 26.52, Швайцарія 172.3, Стокгольм 153.5, Італія 46.4, Берлін 202.00, Льондон 29.90. Золотий доляр 9.17, золотий рубель 4.89.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк	золотих	
	від	до
Пшениця двірська	28·50	29·—
Пшениця збірна	25·50	26·—
Жито одноціле	14·50	14·75
Жито збірне	13·50	14·—
Ячмінь двір. одноцілий	13·25	13·75
Ячмінь на мливо	11·—	11·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	9·50	10·—
Кукурудза краєва	13·75	14·25
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	13·—	14·—
Фасоля краса (з мішк.)	13·—	15·—
Горох пів-Вікторія	18.—	20·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	10·50	11·—
Вика чорна	7·50	8·—
Вика сіра	6·50	7·—
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	11·50	13·—
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·00	8·25
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	7·—	7·25
Висівки пшеничні	6·75	7·—
Пшоно	24·50	26·50
Просо краєве	15·50	16·50
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	30·—	30·50
Пшениця збірна	27·—	27·50
Жито одноціле	16·—	16·25
Жито збірне	15·—	15·50
Ячмінь на мливо	12·50	12·75
Овес збірний	10·—	10·50
Мука пшен. люксусова	58·50	59·—
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	30·—	30·50
Висівки житні	7·50	7·75
Висівки пшеничні	8·—	8·25
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	37·—	39·—
Пенцак ч. 10	24·—	26·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ":

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 2. VI: З приводу знижкової тенденції на масло ціни не подаємо. Молоко 17 сот., сметана 70 сот., яйця 2.60—2.80 зол. Тенденція на яйця удержана.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Замісць вінка на свіжу могилу (1. VI. 1933) Зиновії Деминчук у Коломиї зложила родина Ластовецьких на Пов. С. Кр. „Р. Ш." у Львові двайцять золотих. Щиру подяку складає Рада П. С. К. 2061 1—1

Надзвичайні Загальні Збори Т-ва українських дозорців „Воля" відбудуться 18. червня ц. р. в год. 3. попол. в домівці Ринок 10. II. пов.

Замісць вінка на домовину бл. п. директора Іллі Кокорудза зложила „Народна Торговля" на „Рідну Школу" зол. 20.

Вписуйте молодь до фахових шкіл! Вписи учениць на 1, 2 і 3 рік Жіночої Фахової (кравецької) Школи Кооперативи „Труд" у Львові, Ринок 39 вже почалися. Вписуватися можуть учениці, що покінчили 14—18 рік життя та 5—7 кляс вселюдної школи. Учениць з матурою або кількома клясами семинарії чи вищої гімназії приймається на II. рік. Покінчення 3-літньої кравецької школи дає право на самостійну працю в кравецькім фаху та основне фахове знання. Крім фахових предметів, крою та шиття одягів, фахових рисунків, товарознавства, бухгальтерії, домашнього господарства, учать в школі загальнообразуючих предметів, як: релігія, українська і польська мова, історія, географія, рахунки, рисунки, спів, гігієна, руханка. Учениці, що доїзджають користають зі шкільних залізничих знижок. Діти державних службовиків дістають звороти шкільних оплат. 2047 2-2

Найстарша українська фахова школа Т-ва „Просвіта" у Львові ул. Коцнктів 1, приймає щодень 10—12 **вписи** на 3-річну науку, курси абітурієнтів і кооперативні. — **Управа.** 2079 1—3

Управа прив. дівочої гімназії „Рідної Школи" в Станиславові повідомляє, що вступні іспити до I. кл. нового типу, до II. кл., до кляс від IV—VII. відбудуться в днях від 14—17. червня 1933. Зголошення приймає Управа гімназії, вул. Липова 82.

Дирекція жіночої фахової школи у Львові, Длугоша 17 повідомляє, що вступні іспити на I. і II. курс відбудуться дня 16. і 17. червня ц. р. Подання з обовязуючими залучниками про допущення до іспиту вносити до 10. червня ц. р. На перший курс приймається учениці, що покінчили 7 кляс вселюдної школи або 3 гімназійні кляси, на другий курс приймається гімназійні абсольвентки, або абсольвентки учительського семинаря. 3—3

Пригадка! Загальні Збори краєзнавчо-туристичного Т-ва „Плай" у Львові відбудуться вівторок 6. червня 1933 р. 18-й год. на Бесіді вул. Рутовського 22. — **Виділ.** 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОСІВ-МОСКАЛІВКА. В новім домі, під лісом і над Рибницею соняшні кімнати з цілим харчем дешево до винайму від 20. червня. Орися Луцька, Львів, Богуславського 14. 1963 3—3

ВІЛЛЯ „Надія" Черче поручає Вп. П. Гостям-лікуванцям свої гарні, соняшні з комфортом урядженні покої. В першому сезоні ціни значно знижені. 1975 5-5

СИТО, СМАЧНО, РАДІСНО і дешево переведете ферії в горах, Поспішіться! Відомість: Уряд Парохіяльний Тоцільниця, почта Стрілки (Strzylki) 2-2

МЕШКАННЯ зараз до винайму при вул. Понінського 4 (в домі Вп. Франків). Ближчі інформації або в Адміністрації „Діла" або телефоном 4-59. 2056 2-3

ХЛОПЕЦЬ літ 17 шукає практики до корінної торговлі. Ласкаві Зголошення: Бурса вул. Ходоровського 3 для Ковальського. 2—3

ТЕПЛА, тиха, фронтова кімната, лазничка до вжитку постійному льокаторові дешево до винайму, вул. Вишнівського 31. 2076 1—4

АБСОЛЬВЕНТ мірничого виділу політехніки шукає заняття у інжиніра-землеміра. Зголоситися до „Діла" під „Абсольвент". 2071 1—2

ПОКІЙ, окремий вхід, близько шпиталю, відповідний для практикуючих лікарів від зараз. Личаківська 82 I. пов. 2072 1—1

ЯМНА БІЛЯ ЯРЕМЧА, пансіон **„МАРІЯ"** поручає соняшні кімнати з добірним утриманням, лікар, радіо, гольф. Ціни низькі. 2073 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Господарство на винаєм.

„Сільський Господар" у Львові виарендує своє господарство в Коршові, біля Коломиї: 6 моргів поля і 10 моргів сіножати, великий мурований будинок з 10 кімнатами, з того дві великі салі, і стайня на 6 штук худоби. 5 хвилин ходу від залізничої стації, на лінії Львів-Станиславів. Господарство можна виарендувати від 1. серпня 1933 р.

Оферти слати до Т-ва „Сільський Господар" у Львові, Ринок ч. 10. II. пов.

Першенство будуть мати ті, що дадуть змогу примістити в будинку господарські курси. 2077 1—2

З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло". За редакцію відповідає Олександер Костик.